

Paweł Rudnicki

XI Letnia Szkoła Młodych
Andragogów : Uniwersytet
Zielonogórski i Dolnośląska Szkoła
Wyższa, Wrocław, 19-21 maja 2009 r.

Teraźniejszość - Człowiek - Edukacja : kwartalnik myśli
społeczno-pedagogicznej nr 3 (47), 167-170

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

XI Letnia Szkoła Młodych Andragogów
Uniwersytet Zielonogórski i Dolnośląska Szkoła Wyższa,
Wrocław, 19–21 maja 2009 r.

Tegoroczna XI edycja Letniej Szkoły Młodych Andragogów organizowanej corocznie pod patronatem Zespołu Pedagogiki Dorosłych Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN i Akademickiego Towarzystwa Andragogicznego, po raz pierwszy odbyła się poza Zieloną Górą, w Centrum Konferencyjnym Dolnośląskiej Szkoły Wyższej we Wrocławiu. To efekt współpracy Uniwersytetu Zielonogórskiego z Dolnośląską Szkołą Wyższą. Celem Szkoły jest umożliwienie spotkania osobom zajmujących się szeroko rozumianymi kwestiami dorosłości i edukacji – kadry profesorskiej z młodymi pracownikami naukowymi oraz doktorantami. Idea ta – jak ukazują kolejne edycje – cieszy się sporym zainteresowaniem. Spotkanie doświadczonych badaczy z młodymi adeptami nauki reprezentującymi środowiska akademickie z całego kraju pozwala na wytworzenie atmosfery rzeczowej wymiany poglądów, konstruktywnej krytyki przedstawianych referatów, doskonalenia technik warsztatowych oraz oratorskich młodych badaczy/prelegentów. LSMA jest dla młodych badaczy doskonałym miej-

scem do uzyskania informacji zwrotnej o swojej pracy oraz poznania osób tworzących środowisko badaczy edukacji dorosłych. Kierownikiem LSMA jest prof. dr hab. Józef Kargul, któremu kolejny raz udało się zgromadzić ludzi, chcących dzielić się swoją wiedzą, doświadczeniem, refleksjami.

Tegoroczną edycję rozpoczął wykład *Jak auto/biografia wpływa na wybór problemów badawczych?* Jego autorka, prof. Agnieszka Bron z Uniwersytetu w Sztokholmie starała się ukazać, jak biografia badacza/ki wpływa na pracę naukową i tematykę podejmowanych badań. A. Bron przedstawiła własną karierę naukową i sposób, w jaki istotne zdarzenia biograficzne wpływały na jej pracę. Wybór studiów, doktoryzowanie się, emigracja, podjęcie pracy naukowej za granicą, przebieg kariery – wszystkie te zdarzenia (a także wiele innych) były i są efektem osobistych wyborów i działań, które silnie wpływają na dobór problemów badawczych. Referentka ukazała, jak istotna dla badacza jest świadomość

siebie, wiedza o własnym życiu, oraz świadomość tego, jak wpływa ono na pracę badawczą. Wykład ukazywał jak idea działania i kontrolowanie własnego życia dają szansę na zrozumienie siebie w permanentnie zmieniającej się rzeczywistości.

Następny wykład tego dnia wygłosiła prof. Mirosława Nowak-Dziemianowicz z Dolnośląskiej Szkoły Wyższej. W swoim wystąpieniu ukazała sposoby rekonstruowania biografii w kontekście prowadzonych badań biograficznych. Ilustracją do wykładu były fragmenty filmu Roberta Glińskiego *Cześć Tereska*. M. Nowak-Dziemianowicz przedstawiła rolę zdarzeń krytycznych w biografii, zadała ważne pytania o prawdziwość interpretacji i ukazała, w jaki sposób może być ona ograniczana również przez samego badacza. Istotną kwestią, która pojawiła się w referacie, było konstruowanie biografii poza człowiekiem i to, jak czynniki zewnętrzne wpływają na biografie ludzi, a nieraz je determinują. Z pewnością ważne dla słuchaczy były przedstawione informacje metodologiczne, dotyczące badań biograficznych. Wykład ten zakończył część prezentacji profesorów w pierwszym dniu Letniej Szkoły.

Wystąpienia profesorów drugiego dnia rozpoczął wykład prof. Tadeusza Aleksandra z Uniwersytetu Jagiellońskiego, który zaprezentował historyczny przegląd międzynarodowych konferencji andragogicznych oraz ich tematykę. W swoim wystąpieniu T. Aleksander przedstawił jak zmieniał się zakres badań nad edukacją dorosłych na przestrzeni lat.

Zdecydowanie inny charakter miało wystąpienie prof. Mieczysława Malew-

skiego z Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, który z okazji spotkania z uczestnikami Letniej Szkoły przygotował i wcześniej rozesłał tekst *O niewspółmierności andragogicznych światów*, którego tezy poddane zostały dyskusji. Uczestnicy mieli sporo pytań do autora – tekst bowiem zainteresował słuchaczy i wzbudził refleksje. Najciekawsza dyskusja towarzyszyła części poświęconej typologii głównych orientacji przyjmowanych przez adeptów nauki. Skala stworzona między autonomizacją a konformizmem z jednej strony i bezpieczeństwem a osiągnięciami z drugiej oraz zaproponowane typy idealne wywołały dyskusję i liczne pytania na temat współczesnej roli badacza. Forma zaproponowana przez M. Malewskiego zdecydowanie przypadła do gustu uczestnikom.

Ostatnim tego dnia mówcą był prof. Józef Kargul z Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, który wygłosił wykład *O przemocy starych ludzi wobec otoczenia*, poddając dekonstrukcji sytuacje, w których osoby starsze stereotypowo uznawane są za ofiary przemocy.

Trzeci dzień zajęć w Letniej Szkole przyniósł trzy kolejne wystąpienia profesorów. Pierwszym prelegentem był prof. Jerzy Semków z Uniwersytetu Wrocławskiego, który miał wykład o społecznych i kulturowych kontekstach późnej dorosłości. Dodatkowo J. Semków dokonał podsumowania swojej kariery akademickiej, ukazując, jak istotne dla osiągnięcia pozycji naukowej było pielęgnowanie własnych pasji.

Następnie wykład, zatytułowany *Intelektualiści, eksperci, profesjonalści w okresie budowania społeczeństwa wie-*

dzy, wygłosiła prof. Ewa Narkiewicz-Niedbalec z Uniwersytetu Zielonogórskiego. Referentka ukazała, jak we współczesnym świecie można dokonać opisu osób najbardziej wpływających na rzeczywistość. Kompetencje intelektualistów, wiedza ekspertów, aktywność profesjonalistów mogą być odpowiedzią na to, jak funkcjonować w społeczeństwie opartym na wiedzy, które nieustannie zмага się z różnorodnymi kryzysami.

Cykl spotkań profesorów ze słuchaczami zakończył wykład prof. Zbigniewa Kwiecińskiego z Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, który opowiadał, odwołując się do przeprowadzanych badań, w jaki sposób poziom umiejętności szkolnych w dzieciństwie wpływa na poziom życia w dorosłości.

Z. Kwieciński ukazywał, w jaki sposób edukacja, kapitał społeczny, pochodzenie implikują późniejsze powodzenia/niepowodzenia w okresie dorosłości. Wystąpienie to zakończyło wykłady profesorów w ramach Letniej Szkoły Młodych Andragogów.

Dodatkowo uczestnicy LSMA wysłuchali wykładu prof. Tomasza Szkudlarka z Uniwersytetu Gdańskiego pt. *Puste znaczące, podmiot i pedagogika*, który odbył się w ramach dyskusji wokół wydanej w Wydawnictwie Naukowym DSW książki Ernesto Laclau *Rozum populistyczny*.

Jak przystało na formułę LSMA, oprócz wystąpień gości, również uczestnicy przedstawili komunikaty z badań, referaty, refleksje. Zasadą Szkoły Letniej jest krytyczne i konstruktywne podejście do wysłuchanych wystąpień, dyskusja, meryto-

ryczne uwagi, ukazanie mankamentów warsztatu badawczego czy oratorskiego oraz uzmysłowienie mówcy/mówczyni, w jakim zakresie należy się doskonalić.

Prezentacje ukazywały szerokie zainteresowania badawcze, uzmysławiając wszystkim dobitnie, jak pojemną nauką jest andragogika. Wśród wielu wystąpień warto wymienić kilka w celu zobrazowania poruszanych obszarów badawczych:

- modele karier naukowych kobiet,
- obywatelska edukacja dorosłych w warunkach PRL,
- komunikacja i dialog,
- studia podyplomowe jako szansa edukacyjna i zawodowa osób dorosłych,
- edukacja obywatelska w Królestwie Niderlandów,
- działalność edukacyjna polskiej ambasady w ZSRR w czasie II wojny światowej,
- chuligaństwo na polskich stadionach,
- szkolenia policjantów,
- przygotowanie zawodowe nauczycieli,
- modele męskości we współczesnym świecie.

Istotą prezentacji uczestników jest zdobycie wiedzy o sobie i własnym warsztacie badawczym. Słuchacze nie szczędzili koleżankom i kolegom trudnych pytań, dzielili się prawdziwymi (nieraz dosyć gorzkimi) refleksjami, wzbudzali aktywne dyskusje, które rozgrzewały emocje. Kilkanaście wystąpień, których można było wysłuchać w ciągu trzech dni, charakteryzowało się nie tylko zróżnicowaniem problematycznym, ale również różnymi orientacjami czy inspiracjami badawczymi. Wiedza o swojej pra-

cy zdobyta w trakcie tych czasami trudnych dyskusji z pewnością przyda się w dalszej pracy młodym adeptom nauki, a także pomoże im doskonaląc teksty naukowe przygotowywane do publikacji w corocznie wydawanych *Dyskursach młodych andragogów*. „Weterani” Szkoły Letniej – osoby pojawiające się jako uczestnicy w kolejnych jej edycjach – podkreślali, jak wiele zawdzięczali opinii uzyskanym w trakcie kolejnych swoich wystąpień, potwierdzając tym samym, że mechanizm przyświecający tego typu spotkaniom faktycznie działa.

Tradycją Letniej Szkoły są gry symulacyjne oraz wizyty studyjne. W tym roku tradycji stało się również zadość. W ramach symulacji uczestnicy wcielili się w redaktorów pisma naukowego i dokonywali recenzji przedstawionych tekstów, decydując, które z nich nadają się do publikacji. W ramach wizyty studyj-

nej uczestnicy LSMA odwiedzili Wydział Pedagogiczny Uniwersytetu w Hradec Kralove i wysłuchali wykładu o edukacji dorosłych w Republice Czeskiej.

XI edycja Letniej Szkoły Młodych Andragogów dała możliwość spotkania międzypokoleniowego, wysłuchania ważnych wystąpień, postawienia istotnych pytań. Dała szanse sprawdzenia się w roli prelegenta, ale, co być może najważniejsze, pozwoliła sporej części młodych andragogów uzyskać wiedzę o nich samych, o tym, jakie kompetencje posiadają i co należy doskonalić. Takie informacje pozwalają bowiem na wykorzystanie kolejnego roku na samodoskonalenie i samorozwój. O to, jak się zdaje, chodziło autorom cyklu spotkań w ramach Letnich Szkół Młodych Andragogów.

Paweł Rudnicki